

СХВАЛЕНО

Протокол засідання педагогічної ради
Валявського закладу загальної
середньої освіти I-III ступенів
Городищенської міської ради
Черкаської області
01.09.2022 № 1

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Валявського закладу загальної
середньої освіти I-III ступенів
Городищенської міської ради
Черкаської області
_____ Ольга КОСТИНА
Наказ від 01.09.2022 № 45-О

Освітня програма

(зі змінами)

для школи II рівня (6-9 класи)

**Валявського закладу загальної
середньої освіти I-III ступенів
Городищенської міської ради
Черкаської області**

Зміст

I. Вступ.....	
II. Освітня програма.....	
Розділ 1. Загальні положення.....	
Розділ 2. Загальний обсяг навчального навантаження.....	
Розділ 3. Очікувані результати навчання здобувачів освіти	
Розділ 4. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.....	
Розділ 5. Логічна послідовність вивчення предметів.....	
Розділ 6. Форми організації освітнього процесу	
Розділ 7. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.....	
Додаток 1. Навчальний план.....	
Додаток 2. Перелік навчальних програм.....	

Вступ

Валявський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Городищенської міської ради Черкаської області (скорочена назва Валявський ЗЗСО I-III ступенів) перебуває в комунальній власності, є юридичною особою, має печатку, штамп, ідентифікаційний номер, Статут.

Засновником Валявського ЗЗСО є Городищенська міська рада Черкаської області.

Реквізити Валявського ЗЗСО:

Адреса: 19520, вул. Центральна, 38, с.Валява, Городищенський район, Черкаська область.

Код ЄДРПОУ 24357111

Телефон 80473435242

Електронна пошта valjava_school@ukr.net

У відповідності до чинного законодавства Валявський ЗЗСО I-III ступенів здійснює освітній процес відповідно до трьох рівнів повної загальної середньої освіти:

I рівень - початкова освіта, яка передбачає 2 цикли:

1 цикл 1-2 класи

2 цикл 3-4 класи

II рівень - базова загальна освіта;

III рівень - повна загальна середня освіта.

Призначення кожного рівня освіти окреслено у відповідних освітніх програмах закладу.

Мова навчання українська.

У 2022/2023 навчальному році в освітньому закладі планується:

- **11 класів:** 1-4 кл. – 4; 5-9 кл. – 5; 10-11 кл. – 2
- поглиблене вивчення української мови у 8 та 9 класах
- 10 клас – з профільним вивченням української мови та літератури
- 11 клас – з профільним вивченням української мови
- робота групи подовженого дня для учнів 1-4 класів.

Режим роботи ГПД:

№ з/п	Час залежно від тижневого навантаження і розкладу уроків: 1 класи – тижневе навантаження – 22 години 2 класи – тижневе навантаження – 24 години 3 класи – тижневе навантаження - 25 годин 4 класи – тижневе навантаження - 25 годин		Вид діяльності
	1 класи	2– 4 класи	
1	12-00 – 12-20	13-00 - 13-20	Прийом дітей у групу
2	12.20-13.20		Заняття за інтересами
3	13.20 - 13.40	13.20 - 13.40	Обід
4		13.40-14.20	Заняття за інтересами
5	13.40-14.10	14.20-14.50	Виховний захід
6	14.10-15.00	14.50-15.30	Година здоров'я
7	15.00-16.00	15.30-16.30	Розвивальні заняття. Самопідготовка

8	16.00-16.20	16.30-17.20	Ігри на свіжому повітрі
9	16.20-16.30	17.20-17.30	Хвилинка безпеки. Відправлення дітей додому.

Освітній заклад працює за п'ятиденним робочим тижнем, вихідні дні - субота і неділя.

У закладі створені необхідні умови для досягнення здобувачами освіти якісних результатів навчання та забезпечується відповідність їх рівня загальної середньої освіти Державним стандартам.

Кадрове забезпечення закладу освіти у 2022/2023 н.р.

Усього педагогічних працівників	20	
Із них чоловіків -	3 (15%)	
Вища освіта	20 (100%)	
Кваліфікаційні категорії:		
Бакалавр	1	5%
Спеціаліст	1	5%
Спеціаліст II категорії	1	5%
Спеціаліст I категорії	10	50%
Спеціаліст вищої категорії	7	35%
Учитель-методист	-	-
Старший вчитель	3	15%

Відповідно до Закону України „Про освіту” навчальний рік розпочинається 01 вересня 2022 року святом День знань та закінчується не пізніше 01 липня 2021 року.

Структура навчального року (тривалість навчальних занять, поділ на семестри та режим роботи) встановлені освітнім закладом у межах часу, передбаченого робочим навчальним планом. Тривалість канікул протягом навчального року не може бути меншою 30 календарних днів.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

- перший семестр - з 01 вересня по 16 грудня 2022 р.;
- другий семестр - з 18 січня по 31 травня 2023 р.

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули:

- зимові з 19 грудня 2022 року по 17 січня 2023 р.

Рішення про доцільність проведення навчальної практики та навчальних екскурсій заклад приймає самостійно.

Навчальна практика та навчальні екскурсії для учнів згідно з рішенням педагогічної ради (протокол № від 01.09.2022 року) проводяться протягом навчального року.

Форми навчання: очна, сімейна (домашня) – за заявами батьків; на період воєнного стану та під час уведення карантину – навчання з використанням дистанційних технологій.

Тривалість навчальних занять в закладі: 35 хвилин у 1 класах, 40 хвилин у 2-4 класах, 45 хвилин в середній та старшій ланці.

Початок занять о 8.30. Перерви між уроками 10,15 або 20 хвилин, що передбачено Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти:

№ уроку	1 класи			2-4 класи			5 – 11 класи		
	початок	кінець	перерва	початок	кінець	перерва	початок	кінець	перерва
1-й	8-30	9-05	20	8-30	9-10	15	8-30	9-15	10

2-й	9-25	10-00	25	9-25	10-05	20	9-25	10-10	15
3-й	10-25	11-00	25	10-25	11-05	20	10-25	11-10	15
4-й	11-25	12-00	25	11-25	12-05	25	11-25	12-10	20
5-й	12-25	13-00		12-30	13-10		12-30	13-15	15
6-й							13-30	14-15	10
7-й							14-25	15-10	5
8-й							15-15	16-00	

Режим дня в закладі підпорядкований створенню оптимальних умов для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу навантаження. Закінчується навчальний рік проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової, базової та старшої школи.

Орієнтовна дата проведення свята Останнього дзвоника – 31 травня 2023 року.

Дата вручення документів про освіту визначається в залежності від термінів складання ДПА, ЗНО.

1. Загальні положення

Освітня програма Валявського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів Городищенської міської ради Черкаської області II рівня для 6-9 класів (далі – Освітня програма) сформована відповідно до таких нормативних документів:

Закону України «Про освіту» (стаття 33), Закону України "Про повну загальну середню освіту" (стаття 11), Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого Міністерством охорони здоров'я України (наказ від 25.09.2020 р. №2205) та розроблена на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня», затвердженої наказом МОН від 20.04.2018 № 405.

Освітня програма базової середньої освіти окреслює підходи до планування й організації закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Освітня програма визначає:

- * загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо;
- * очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України»;
- * форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- * вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

2. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 6-9-х класів складає 4602,5 годин/навчальний рік: для 6 класу – 1120 годин/навчальний рік, для 7 класу – 1120 годин/навчальний рік, для 8 класу – 1172,5 годин/навчальний рік, для 9 класу – 1190 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у робочому навчальному плані закладу освіти (**додаток 1**).

Перелік освітніх галузей

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Навчальний план закладу освіти дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти (6-9 класи), встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову.

Варіативна складова навчального плану визначена закладом освіти самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальному плані закладу освіти.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальний план містить усі предмети інваріантної складової.

Години варіативної складової у 2022/2023 н.р. передбачаються на:

- **збільшення годин для поглибленого вивчення предметів** інваріантної складової: у 8 класі (упровадження) та в 9 класі (продовження) поглибленого вивчення української мови (по 2 години/тиждень);
- підсилення вивчення:

української мови в 6-7 класах (по 0,5 години/ тиждень);
хімії в 7,8 класах (по 0,5 години/ тиждень);

- **вивчення курсу за вибором «Українознавство»** (за наступністю) 1 година/тиждень у 6 класі здійснюється з метою виховання патріота, громадянина української держави, свідомого державотворця, творчої особистості, яка співпрацюватиме зі світом на засадах кооперації, буде здатна реалізувати своє власне покликання й реалізовувати покликання української нації.

- **факультативів:**

«Культура мовлення. Стилістичні особливості морфології» в 6 класі (1 година/тиждень) з метою поглиблення та розширення знань учнів, здобутих при вивченні шкільного курсу української мови;

«Основи медичних знань» 0,5 години/тиждень у 8 класі для підготовки учнів до реального життя, набуття практичних навичок для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, збагачення елементарними, необхідними у повсякденному житті медичними знаннями, а також доповнення, розширення і поглиблення знань, допрофільну підготовку з предмета “Біологія”;

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Кількість учнів у 7-9 класах закладу освіти не дозволяє здійснити поділ класів на групи при вивченні окремих предметів відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів, а саме: інформатики в 6 класі не здійснюється у зв'язку з організацією освітнього процесу з використанням дистанційних технологій.

Навчальний план зорієнтований на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Години на навчальні предмети, які не становлять ціле число, будуть розподілені таким чином:

Клас	Предмет	За навчальним планом	I семестр	II семестр
8	Історія України	1,5	1,5	1,5
8	Хімія	2,5	2,5	2,5
8	Факультатив «Основи медичних знань»	0,5	0,5	0,5

3. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення неформованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова

		література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.
5	Інформаційно цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація

		даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).

8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.

10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.
----	--	---

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуються відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів. Наскрізнi лінії є соціально значимими над предметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремi предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; предмети за вибором; роботу в проєктах; позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного

виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

4. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

5. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах (додаток 2).

6. Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

формування компетентностей;

розвитку компетентностей;

перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;

корекції основних компетентностей;

комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо. З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання

різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму.

В умовах карантинних обмежень (воєнного стану) для проведення занять використовуються технології дистанційного навчання відповідно до [Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти](#), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08 вересня 2020 року № 1115. Відповідно до рішення педагогічної ради від 26.02.2020 № 4 для організації навчальних (у тому числі практичних і лабораторних) занять в синхронному та асинхронному режимах, консультацій, відеоконференцій під час освітнього процесу з використанням дистанційних технологій застосовується онлайн сервіси Google Classroom, Google Meet.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

7. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми,
- якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення через накази по школі;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників;
- дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу.

Освітня програма закладу базової середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Оцінювання здобувачів освіти.

Оцінювання навчальних досягнень учнів основної школи здійснюється за 12-бальною шкалою (відповідно до наказу МОН України від 21.08.2013р. №1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти »)

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий. У загальнодидактичному плані рівні визначаються за такими характеристиками:

Перший рівень – початковий. Відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Другий рівень – середній. Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Третій рівень – достатній. Учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляє допущені помилки. Відповідь учня (учениці) правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.

Четвертий рівень – високий. Знання учня (учениці) є глибокими, міцними, системними; учень (учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію. Водночас, визначення високого рівня навчальних досягнень, зокрема оцінки 12 балів, передбачає знання та уміння в межах навчальної програми і не передбачає участі школярів у олімпіадах, творчих конкурсах тощо.

Кожен наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові характеристики.

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізується в нормах оцінок, які

встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учень (учениця) може розрізняти об'єкти вивчення
	2	Учень (учениця) відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учень (учениця) відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання
II. Середній	4	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, може повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учень (учениця) виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його(її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
III. Достатній	7	Учень (учениця) правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Знання учня (учениці) є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і має неточності
	9	Учень (учениця) добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учень (учениця) має міцні знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення, аргументувати їх

	11	Учень (учениця) на високому рівні володіє узагальненими знаннями в обсязі та в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учень (учениця) має системні глибокі знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

Види оцінювання навчальних досягнень учнів :

поточне;

формувальне;

підсумкове (тематичне, семестрове, річне);

державна підсумкова атестація.

Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі поурочного вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Формами поточного оцінювання є індивідуальне та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; зарисовки біологічних об'єктів; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Формувальне оцінювання – відбувається під час навчання, сприяє кращим результатам учнів і ґрунтується на поставлених цілях (тобто оцінювання для навчання), Це оцінювання учнівського процесу, що дає змогу вчителям визначити потреби учнів, адаптуючи до них процес навчання. Це постійне оцінювання, яке розпочинається з попереднього оцінювання знань та вмінь учнів на початку теми та впродовж її вивчення. Формувальне оцінювання включає: самооцінювання, оцінювання учнями, оцінювання співробітництва та оцінювання результатів проєктної діяльності.

Алгоритм діяльності вчителя щодо організації формувального оцінювання:

формулювання об'єктивних та зрозумілих для учнів навчальних цілей;

створення ефективного зворотнього зв'язку ;

забезпечення активної участі учнів у процесі пізнання;
ознайомлення учнів з критеріями оцінювання;
забезпечення можливості й уміння учнів аналізувати власну діяльність (рефлексія);
корегування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

У процесі вивчення значних за обсягом тем дозволяється проводити декілька проміжних тематичних оцінювань. І, навпаки, якщо на опанування матеріалу теми передбачено, наприклад, 2-3 навчальні години, вони можуть об'єднуватися для проведення тематичного оцінювання.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок. Учень (учениця) має право на підвищення семестрової оцінки. У 9 класі проводиться державна підсумкова атестація навчальних досягнень учнів відповідно до Положення про державну підсумкову атестацію учнів у системі загальної середньої освіти.

Тип документа про рівень освіти – свідоцтво про базову середню освіту (після завершення навчання у школі II ступеня).

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування та ін.).

Додаток 1

Навчальний план для основної школи
відповідно до наказу МОН України №405 від 20.04.2018 (таблиця 1 у 6-7 класах та таблиця 8 – у 8-9 класах)

Класи	6	7	8	9	6-9
			Поглиблене вивчення української мови	Поглиблене вивчення української мови	
Усього класів	1	1	1	1	5
Учнів	17	15	13	7	52

Освітні галузі	Навчальні предмети					
Мови і літератури	Українська мова	3,5+0,5	2,5+0,5	2+2	2+2	10+5
	Українська література	2	2	2	2	8
	Іноземна мова(англійська)	3	3	2	2	10
	Зарубіжна література	2	2	2	2	8
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1,5	1,5	5
	Всесвітня історія	1	1	1	1	4
	Основи правознавства				1	1
Мистецтво	Мистецтво			1	1	2
	Музичне мистецтво	1	1			2
	Образотворче мистецтво	1	1			2
Математика	Математика	4	-	-	-	4
	Алгебра		2	2	2	6
	Геометрія		2	2	2	6
Природознавство	Біологія	2	2	2	2	8
	Географія	2	2	2	1,5	7,5
	Фізика		2	2	3	7
	Хімія		1,5+0,5	2+0,5	2	5,5+1
Технології	Трудове навчання	2	1	1	1	5
	Інформатика	1	1	2	2	6
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	4
	Фізична культура	3	3	3	3	12
Години на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів						
Разом(без фізкультури + додатковий час + фізична культура)		26,5+0,5+3	28+1+ 3	27,5+2,5+ 3	29+2+3	111 +6+12
Варіативна складова:		2		0,5		2,5
Курси за вибором						

	Українознавство	1				1
Факультативи:		1		0,5		1,5
	Культура мовлення. Стилістичні особливості морфології	1				1
	Основи медичних знань			0,5		0,5
Індивідуальні та групові заняття:				1		1
Хімія				1		1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		31	32	33	33	
Усього (без урахування поділу класів на групи+фізична культура)		29+3	29+3	30,5+3	31+3	119,5+12
Усього фінансується		32	32	33,5	34	131,5

Додаток 2

**Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня**

Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів. 6-9 класи	6-9	Наказ МОН від 07.06.2017 №804 «Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів»
Українська мова. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів(класів) з поглибленим вивченням української мови. За редакцією С. Караман, О. Авраменко, О. Караман, М. Плющ, К. Таранік-Ткачук, В. Кобиш.	8-9	Наказ МОН від 17.07.2013 №983
Українська література. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	6-9	Наказ МОН від 07.06.2017 №804
Історія України. 7-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	7-9	Наказ МОН від 03.08.2022 №698
Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Всесвітня історія. Історія України (інтегрований курс). 6 клас	6	Наказ МОН від 03.08.2022 №698
Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Всесвітня історія. 7-9 класи»	7-9	Наказ МОН від 03.08.2022 №698
Математика. 5-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	6-9	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Фізика. 7-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	7-9	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із вивченням іноземних мов. Англійська мова. 5-9 класи	6-9	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Хімія. 7–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	7-9	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804

Біологія. 6–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	6-9	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Географія. 6-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	6-9	Наказ МОН від 03.08.2022 № 698
Навчальна програма «Зарубіжна література для 6–9 класів»	6-9	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698
Інформатика. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	6-9	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Мистецтво. 5-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена)	6-9	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Трудове навчання. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	6-9	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Основи здоров'я. 6-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	6-9	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів 6–9 класи	6-9	Наказ МОН від 03.08.2022 № 698
Основи правознавства. 9 клас. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти	9	Наказ МОН від 03.08.2022 № 698

Перелік підручників

Клас	Предмет	Автор, назва	Рік видання
6	Українська мова	Заболотний О. Українська мова	2014
	Українська література	Коваленко Л. Українська література	2014
	Математика	Тарасенкова Н. Математика	2014
	Світова література	Волощук Є. Світова література	2014
	Англійська мова	Карпюк О. Англійська мова	2014
	Історія	Пометун О. Всесвітня Історія. Історія України	2014
		Щупак І. Всесвітня історія. Історія України	2019
	Біологія	Остапченко Л. Біологія	2014
	Основи здоров'я	Бойченко Т. Основи здоров'я	2014
	Географія	Бойко В. Географія	2014
	Інформатика	Морзе Н. Інформатика	2014
		Бондаренко О. Інформатика	2019
	Образотворче мистецтво	Калініченко О. Образотворче мистецтво	2014
	Музичне мистецтво	Кондратова Л. Музичне мистецтво	2014
	Трудове навчання	Терещук Б. Трудове навчання (хл.)	2014
7	Українська мова	Глазова О. Українська мова	2020
	Українська література	Авраменко О. Українська література	2020
		Авраменко О. Українська література	2015
	Алгебра	Мерзляк А. Алгебра	2015, 2016
	Геометрія	Мерзляк А. Геометрія	2015, 2016

	Англійська мова	Карпюк О. Англійська мова	2015
	Зарубіжна література	Волощук Є. Зарубіжна література	2015
	Історія України	Дрібниця В.О. Історія України	2020
		Гісем О. Історія України	2015
	Всесвітня історія	Щупак І. Всесвітня історія	2020
		Гісем О. Всесвітня історія	2015
7	Фізика	Бар'яхтар В. Фізика	2020
		Бар'яхтар В. Фізика	2015
	Біологія	Соболь В. Біологія	2015
	Географія	Бойко В. Географія	2020
		Пестушко В. Географія	2015
	Хімія	Григорович О. Хімія	2015
	Інформатика	Морзе Н. Інформатика	2020
	Основи здоров'я	Бех І. Основи здоров'я	2020
		Бойченко Т. Основи здоров'я	2015
	Образотворче мистецтво	Федун С. Образотворче мистецтво	2015
	Музичне мистецтво	Кондратова Л. Музичне мистецтво	2015
	Трудове навчання	Терещук Б. Трудове навчання	2015
8	Українська мова	Авраменко О. Українська мова, (погл.)	2021
	Українська література	Авраменко О. Українська література	2021
	Зарубіжна література	Ніколенко О. Зарубіжна література	2016
	Алгебра	Мерзляк А. Алгебра	2016
		Мерзляк А. Алгебра	2021
	Геометрія	Мерзляк А. Геометрія	2016
		Мерзляк А. Геометрія	2021
		Бевз Г. Геометрія	2016
	Англійська мова	Карпюк О. Англійська мова	2016
		Карпюк О. Англійська мова	2021
	Історія України.	Гісем О. Істрія України	2016
	Всесвітня історія	Гісем О. Всесвітня історія	2016
		Дудар. Історія України	2021
		Щупак. Всесвітня історія	2021
	Біологія	Соболь В. Біологія	2016
	Географія	Бойко В. Географія	2016
		Бойко В. Географія	2021
	Фізика	Баряхтар В. Фізика	2016
		Баряхтар В. Фізика	2021
	Хімія	Григорович О. Хімія	2016
		Григорович О. Хімія	2021
	Інформатика	Ривкінд Й. Інформатика	2016

		Морзе. Інформатика	2021
	Основи здоров'я	Бех І. Основи здоров'я	2016
	Мистецтво	Кондратова Л. Мистецтво	2016
	Трудове навчання	Терешук А. Трудове навч.(техн.в.)	2016
9	Українська мова	Караман С. Українська мова	2017
	Українська література	Авраменко О. Українська література	2017
	Зарубіжна література	Паращич В. Зарубіжна література	2017
	Алгебра	Бевз Г. Алгебра	2017
	Геометрія	Мерзляк А. Геометрія	2017
	Англійська мова	Карпюк О. Англійська мова	2017
	Історія України	Гісем О. Історія України	2017
	Всесвітня історія	Гісем О. Всесвітня історія	2017
9	Основи правознавства	Святокум О. Основи правознавства	2017
	Біологія	Соболь В. Біологія	2017
	Географія	Бойко В. Географія	2017
	Фізика	Баряхтар В. Фізика	2017
	Хімія	Григорович О. Хімія	2017
	Інформатика	Бондаренко О. Інформатика	2017
	Основи здоров'я	Бех Т. Основи здоров'я	2017
	Мистецтво	Масол Л. Мистецтво	2017
	Трудове навчання	Терешук А. Трудове навчання (техн.в.)	2017